

Brüssel, 11. märts 2021
(OR. en)

6919/21

LIMITE

AGRI 129
AGRIFIN 33
AGRIORG 32
AGRISTR 20
CODEC 353
CADREFIN 126

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0217(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Komisjoni dok nr:	9634/18 + COR1 + ADD1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 - Nõukogu arutelu ettevalmistamine

I. SISSEJUHATUS

1. 1. juunil 2018 esitas komisjon ettepanekud ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) reformi kohta. Reformipakett hõlmab ettepanekut uue määruse kohta, mis käsitleb ÜPP rahastamist, haldamist ja seiret (edaspidi „horisontaalmäärus“). Võttes arvesse kehtiva horisontaalmääruse (EL) nr 1306/2013 toimimisega seotud positiivseid kogemusi, säilitataks kõnealuse ettepaneku kohaselt sisuliselt need elemendid, mis toimivad hästi, näiteks liikmesriikide juhtorganid. Määrust tuleb siiski muuta, et viia see kooskõlla kavandatud uue rakendamismudeliga ja poliitilise nihkega tulemuste suunas, mis on eesmärgid, mida nõukogu toetab.

2. Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu leppis 21. oktoobril 2020 kokku üldise lähenemisviisi ÜPP reformi, sealhulgas horisontaalmääruse suhtes¹. Euroopa Parlament viis 23. oktoobril 2020 lõpule hääletuse oma läbirääkimispositsiooni üle. Olles saanud volitused, alustasid institutsioonid mitteametlikke läbirääkimisi.
3. Esimene kolmepoolne kohtumine kõigi kolme ÜPP reformi ettepaneku teemal toimus 10. novembril 2020 ja pärast seda on toimunud neli horisontaalsele määrusele pühendatud kolmepoolset kohtumist, mis leidsid aset 2020. aasta 4. ja 18. detsembril ning 2021. aasta 29. jaanuaril ja 2. märtsil. Viies kolmepoolne kohtumine on kavandatud 25. märtsiks.
4. Läbirääkimised Euroopa Parlamendiga põhinevad kaheksal omavahel seotud artiklite teemavaldkonnal, milles käsitletakse järgmisi teemasid: 1) juhtorganid, 2) finantsjuhtimine, 3) tulemusraamistik ja uus rakendamismudel, 4) komisjoni tehtavad kontrollid, kontrollisüsteemid ja karistused, 5) läbipaistvus ja auditeerimine, 6) põllumajandusreserv, 7) tingimuslikkus ja 8) muud teemad.

II. ÜLEVAADE OLUKORRAST

5. Üldiselt on Euroopa Parlamendi ja komisjoniga peetud kolmepoolsetel aruteludel tehtud märkimisväärseid edusamme. Erialsed kokkulepped on saavutatud eelkõige järgmistes teemavaldkondades.
 - Laiapõhjaline kokkulepe saavutati juhtorganite teemavaldkonnas. Arvestades, et liikmesriikide juhtorganid on osutunud hästi toimivaks, toetavad institutsioonid üldiselt eesmärki säilitada kõnealuses valdkonnas praegune olukord ja näha ette kehtiva korra jätkumine. Siiski nõudis Euroopa Parlament õiguslikel põhjustel, et asjaomased artiklid korraldataks ümber ning iga organit käsitletaks eraldi artiklis.

¹ Vt dok 12151/20.

- Finantsjuhtimise teemavaldkonna puhul on põhimõtteliselt kokku lepitud 2000 euro suuruses finantsdistsipliini piirmääras. Finantsdistsipliini üldist kohaldamisala tuleb siiski täiendavalt arutada, kuna Euroopa Parlament soovib äärepoolseimate piirkondade vabastamist finantsdistsipliinist ning nõukogu ei saa seda toetada. Euroopa Parlament nõustus ettemaksete tegemist käsitleva nõukogu seisukohaga, kuna see võimaldab paindlikkust. Seoses Euroopa Parlamendi ettepanekutega mitmeaastase finantsraamistikuga seotud muudatuste kohta, mis käsitlevad eelmaksemaärasid ja kulukohustuste automaatse vabastamise eeskirju, ei ole nõukogu valmis uuesti alustama arutelu Euroopa Ülemkogu 2020. aasta juuli järelduse üle mitmeaastase finantsraamistiku kohta, kuigi Euroopa Parlament on seisukohal, et konkreetset valdkondlikud sätted ei ole mitmeaastase finantsraamistiku paketi osa.
- Läbipaistvuse ja auditeerimise teemavaldkonna puhul jõuti kokkuleppele nõukogu ettepanekutes viia horisontaalmääruse läbipaistvussätteid tehniliselt kooskõlla strateegiakavade määruse ja ühissätete määrusega. Suurema läbipaistvuse tagamiseks soovib Euroopa Parlament näha määruses ette võimaluse teha vajaduse korral kindlaks toetusesaajad ja rühmad / põllumajanduslikud majapidamised, millesse nad kuuluvad. Nõukogu mõistab selle soovi poliitilist tähtsust, kuid juhtis tähelepanu asjaolule, et Euroopa Parlamendi nõudmine ei tohiks tekitada liikmesriikidele suurt halduskoormust. Siin on vaja täiendavat arutelu, seda ka seoses komisjoni ettepanekuga ELi finantshuvide kaitset käsitleva artikli 57 kohta (mis on osa komisjoni tehtavate kontrollide, kontrollisüsteemide ja karistuste teemavaldkonnast).
- Tingimuslikkuse teemavaldkonna puhul nõuab pingutusi Euroopa Parlamendi toetuse saamine nõukogu lähenemisviisile seoses horisontaalmääruse artiklitega 84–87. Nõukogu muudatusettepanekute eesmärk on leida õige tasakaal *tingimuslikkusega seotud kontrolli* ning lihtsuse ja haldusliku kerguse tagamise vajaduse vahel. Kõige olulisem on see, et kooskõlas uue rakendamismudeliga peaksid *tingimuslikkusega seotud kontrolli* eest vastutama liikmesriigid. Parlament on näidanud üles valmisolekut võib-olla nõustuda nõukogu lähenemisviisiga vastutasuks nõukogu teatavate järeleandmistest seoses kontrollivalimisega, summaga, mille puhul karistust ei kohaldata, mittevastavuste tahtlikkusega ja vähendamiste suhtes kohaldatava(te) protsendimäära(de)ga.

- Tehniliste ekspertide tasandil tehakse praegu täiendavat ettevalmistustööd komisjoni tehtavate kontrollide, kontrollisüsteemide ja karistuste teemavaldkonnas, mis peaks aitama saavutada konkreetseid tulemusi 25. märtsil toimuval viiendal kolmepoolsel kohtumisel. Tulemusraamistiku ja uue rakendamismudeli teemavaldkonda on teataval määral käsitletud, kuid selleteemalised arutelud on kõigil kolmel viimasel kolmepoolsel kohtumisel jäänud üldisele tasandile. Siiski eeldatakse, et see teemavaldkond on konkreetsete arutelude keskmes horisontaalmäärust käsitleval kolmepoolsel kohtumisel 25. märtsil ning kõiki kolme ÜPP reformi ettepanekut käsitleval kolmepoolsel kohtumisel 26. märtsil. Põllumajandusreservi teemavaldkonda arutatakse lähinädalatel.
- Mõningaid tulemusraamistiku ja uue rakendamismudeli teemavaldkonna elemente on läbirääkimiste käigus juba käsitletud ning see on näidanud, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel on suured lahkarvamused. Euroopa Parlament on seisukohal, et kavandatud tulemuspõhine süsteem ei saa anda ÜPP kulude jaoks vajalikku kindlust ning puudub ühtsus ÜPP rakendamisel liikmesriikides. Euroopa Parlament pooldab seega praeguse vastavuspõhise süsteemi taaskehtestamist, mille tulemusena peaks ELi eelarvest hüvitamisele kuuluvate kulude rahastamiskõlblikkus sõltuma ÜPP strateegiakavades lõplike toetusesaajate jaoks sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimuste täitmisest. Nõukogu on mitmel korral asunud seisukohale, et ta ei saa aktsepteerida *kahetasandilist süsteemi*, kus tulemuspõhisus lisanduks praegusele vastavuspõhisele süsteemile, sest see suurendaks liikmesriikide halduskoormust vastuvõetamatu tasemeni. Nõukogu toetab tulemuspõhist süsteemi ja uut rakendamismudelit, kuigi teeme lihtsustamise ja halduskoormuse vältimise eesmärgil ettepaneku teha komisjoni ettepanekusse teatavaid muudatusi.

Läbirääkimistel on väljakutseks leida õige tasakaal Euroopa Parlamendi nõudmiste vahel suurema kindluse ja ÜPP ühtsuse tagamiseks ning nõukogu soovi vahel luua ÜPP jaoks lihtsustatud ja vähem bürokraatlik uus rakendamismudel. Eesistujariik on sõnastanud mitu ettepanekut, mis hõlmavad täiendavat tööd artiklitega 8, 11, 39, 40, 47, 57 ja 57a, et täita teataval määral Euroopa Parlamendi nõudmisi, kuid vastukaaluks ei tehta artikli 35 (liikmesriikide kulude rahastamiskõlblikkuse kohta) ettepanekusse muudatusi, st *liidu põhinõuded* ei hõlma rahastamiskõlblikkust toetusesaajate tasandil.

III. EDASINE TEGEVUS

6. Nõukogu üldine lähenemisviis horisontaalmääruse suhtes lähtub järgmistest põhimõtetest: esiteks toimib praegune horisontaalmäärus hästi ja on osutunud ÜPP rahastamise, haldamise ja seire tugevaks aluseks. Teisisõnu ei ole vaja muuta seda, mis juba hästi toimib. Teiseks toetab nõukogu paradigma muutust, millega kaasneb uuest rakendamismudelist tulenev tulemuspõhisus. Kuid selleks, et piirata nii põllumajandustootjate kui ka haldusasutuste halduskoormust ning tagada võimalikult suur lihtsus, teeb nõukogu komisjoni ettepaneku suhtes mitu muudatusettepanekut. Kolmandaks on nõukogu vastu *kahetasandilisele süsteemile*, sest see suurendaks liikmesriikide halduskoormust vastuvõetamatu tasemeni ja läheks vastuollu ÜPP lihtsustamise eesmärgiga.
7. Eesistujariik kavatseb jätkata eespool nimetatud põhimõtete kaitsmist edasistel läbirääkimistel, mis käsitlevad selliseid horisontaalmäärusega seotud poliitiliselt tundlikke küsimusi nagu tulemuspõhisus ja uus rakendamismudel, tingimuslikkusega seotud kontroll ja karistused ning põllumajandusreserv.
8. Põllumajanduse erikomitee 8. märtsi koosolekul väljendasid liikmesriigid oma seisukohti kolmes konkreetsetes küsimuses. Lähtudes põllumajanduse erikomitees peetud aruteludest ja pidades silmas seisukohtade lähendamist institutsioonidevahelistel läbirääkimistel, on eesistujariik teinud mitu ettepanekut, mille eesmärk on luua alus üldise kompromisspaketi suunas liikumiseks. Ministritel palutakse esitada nõukogus eespool nimetatud selgitusi arvesse võttes oma arvamused järgmiste eesistujariigi ettepanekute kohta, mis aitaks määrata kindlaks edaspidi horisontaalmäärust käsitlevatel läbirääkimistel võetavad seisukohad.
 - Euroopa Parlamendi kompromissettepanek (artikkel 96), millega kohustataks fondidest toetuse saajaid esitama kogu nende identifitseerimiseks vajaliku teabe, sealhulgas vajaduse korral teabe, mis võimaldab identifitseerida rühma, millesse nad kuuluvad². Võttes arvesse asjaolu, et teabe esitamise kohustus langeb peamiselt toetusesaajatele ning tekitaks liikmesriikidele vaid minimaalset halduskoormust, teeb eesistujariik ettepaneku võtta positiivne hoiak Euroopa Parlamendi hiljutise kompromissettepaneku suhtes.

² Üksikasjalik selgitus Euroopa Parlamendi kompromissettepaneku kohta on esitatud dokumendis 6704/21.

- Komisjoni ettepanek (artikkel 57), millega muudetak ARACHNE süsteemi kasutamine ühtse andmekaevevahendina kohustuslikuks, et kontrollida, registreerida ja säilitada teavet organisatsioonide või füüsiliste isikute kohta, kes on ELi rahaliste vahendite lõplikud kasusaajad³. Kuigi ühise ja ühtse andmekaevevahendi kasutamine tagaks andmete koostalitlusvõime ja võrreldavuse ning toetaks seega ELi finantshuvide kaitset, siis arvestades, et selle vahendi katsetamiseks konkreetselt ÜPP kontekstis on vaja rohkem aega, teeb eesistujariik ettepaneku, et kõnealuse vahendi kasutamine peaks esialgu olema liikmesriikidele üleminekuperioodil vabatahtlik.
- Küsimused, mis käsitlevad liikmesriikide jõupingutusi tingimuslikkusega seotud kontrolli alal (artiklid 84–87) ja järeleandmisi, mida parlament ootab nõukogult seoses kontrollivalimiga, summaga, mille puhul karistust ei kohaldata, mittevastavuste tahtlikkusega ja vähendamiste suhtes kohaldatava(te) protsendimäära(de)ga. Seoses nende Euroopa Parlamendi nõudmistega teeb eesistujariik järgmised ettepanekud: jääda kontrollivalimi puhul 1 % toetusesaajate juurde vastavalt komisjoni ettepanekule (artikli 84 lõige 3; kiita heaks komisjoni algselt kavandatud 100 euro suurune summa (artikli 85 lõige 2); kiita heaks komisjoni esialgne ettepanek artikli 86 lõike 1 kohta ja jätta välja sõnad „kui liikmesriigid nii otsustavad“; kiita heaks komisjoni esialgne ettepanek artikli 86 lõike 2 kohta, st „vähendamine üldjuhul 3 %“.

³ Komisjoni ettepaneku üksikasjalik selgitus on esitatud dokumentides 6704/21 ja WK 12512/2020. Liikmesriikide märkused komisjoni ettepaneku kohta on esitatud dokumendis WK 10645/2020 ADD 1–17.